

STAVEBNÍ RUCH V NOVÉ DOBĚ

Po roce 1989 nastala i pro Jizerku skutečně nová doba. Za dvacet let po listopadové revoluci změnilo celkem čtrnáct domů vlastníky a jedenáct staveb bylo kompletně zrekonstruováno nebo přestavěno. Na místě někdejšího čp. 10 vznikl nový objekt horské služby (čp. 47). Po počátečním útlumu v devadesátých letech začala Jizerka žít zvýšeným turistickým ruchem. Funguje tu deset penzionů s restauracemi a jedenáctý se staví. Několik dalších domů poskytuje ubytování. Zprovozněním nového Karlovského mostu v červenci 1995 se výletní trasy rozšířily i na polskou část Jizerských hor, která byla do té doby Čechům zapovězena. Dalšího roku byla upravena i cesta vedoucí sem od Jizerky.

Od konce osmdesátých let patří k obrazu Jizerky i kiosky, první objekt, se kterým se turista setká při příjezdu od Horního Polubného. Postavila ho TJ Bižuterie Jablonec nad Nisou jako součást vybavení Jizerské lyžařské magistrály. Tak jako tři další (→ 146) vznikl bez stavebního povolení, které mu sice bylo dodatečně uděleno 1. 11. 1990, ale další majetkově-právní záležitosti se dodnes nepodařilo vyřešit. O provoz se staral Martin Mizerík, ale nakonec nahradil funkci kiosku bufet u penzionu Kakrda (postaven 2003). Původní objekt dnes slouží soukromým účelům.

Nové podnikatelské podmínky po roce 1989 využilo hned několik lidí. Mezi prvními to byl Miroslav Kakrda, jenž si pronajal tzv. Pionýrák, čp. 45, na jižním okraji Jizerky. Kolem roku 1984 byl jedním z jeho správců Stanislav Ťoupal a po něm Jiří Mikolášek (Sandokan). Když ho roku 1991 Miroslav Kakrda přebíral, sloužil jako sklad čisticích prostředků, narádí a čističů prádla pro brigádníky. Kromě toho měl M. Kakrda ve správě ještě dva domy (čp. 2 a 35), které byly později prodány. Penzion provozoval pod svým jménem od počátku jako ubytovnu a hostinec. V roce 1997 dům koupil. Dnes je vlastníkem manželka Radka Kakrdová. Před dvěma až třemi lety se začalo s postupnou rekonstrukcí objektu. Týkala se střešního pláště, oken, části druhého podlaží, topení atd.

Penzion Kakrda disponuje 35 lůžky v jednoduchých čtyř- a vícelůžkových pokojích. Sociální zařízení je umístěno zvlášť. Ubytování je vhodné zejména pro školní třídy, kterým slouží jídelna pro společné hry nebo jako učebna. K dispozici je lyžařna (úschovna kol) a sauna.

Pohostinství ve Staré celnici (čp. 22) otevřel začátkem devadesátých let Jaroslav Bezečný. Novou hospodu si zřídila i parta pěti mladíků, kteří již dříve jezdili na Jizerku pomáhat s obnovou lesů a byli ubytováni v čp. 26. Založili zde dodnes fungující penzion Pešákovna.

Mnohem větší sousto si ale vzal inženýr Jan Vondráček. Nebyl sám, měl zpočátku dva společníky – Pavla Ráliša a Josefa Bartoše. Všichni měli Jizerku rádi, v turbulentních polistopadových dobách přišli o zaměstnání, a tak se v *mladické nerozváženosti* rozhodli farmařit a zároveň zachránit a znovu zprovoznit Novou sklárnu, o kterou se dlouhá léta nikdo nestaral. Po lesní správě ji převzala Geodézie Liberec a pak Okresní stavební podnik Litoměřice. K plánované rekonstrukci na rekreační středisko však nedošlo, a tak se z ní postupně stávala ruina. Její stav netřeba popisovat, reproduované snímky hovoří za vše.

Společníci koupili Novou sklárnu na jaře 1990. Aby zde mohli existovat, než jí dají do pořádku, pronajali si na dva roky Pyramidu. To ještě netušili, jaký boj s *neomylnou byrokracií* je čeká. Místo aby byl okresní úřad rád,

Poutač zve k návštěvě restaurace ve Staré celnici, které majitel na konci osmdesátých let přistavěl druhé menší křídlo. (poč. 90. let, foto M. Drahoňovský)

Penzion U Kakrdů, zkráceně Kakrda, čp. 45 s přistavěným bufetem a rekonstruovaným podkrovím. (16. 9. 2015, foto R. Karpaš)

Zvonečky ozvláštěný interiér restaurace Pešákovna. (1. 7. 2016, foto R. Karpaš)

Nová sklárna v zuboženém stavu, v jakém ji přebírali tři nadšenci. Vpravo pomníček na okraji lesa pod Bukovcem. Nápis nemá, ale ví se, že má připomínat Miroslava Kakrdu (19. 3. 1943 Hradec Králové – 11. 08. 2012 Liberec). Zřídili ho Martin Mizerík a Radka Kakrdová. (1990, foto F. Mrva; 1. 7. 2016, foto R. Karpaš)

Nová sklárna před, při a po rekonstrukci. (1985, foto F. Mrva; poč. 90. let, archiv manž. Dudových; 2012, foto F. Mrva)

že někdo státem chráněnou ruinu opraví, přicházel stále s novými, mnohdy zcela protichůdnými požadavky. Dostali jsme například pokutu za to, že jsme strhli naplň zbořený přístěnek. Kvůli nějakému předpisu, podle něhož se na Jizerce nesměla rozšiřovat ubytovací kapacita, nám bylo povoleno zřídit pouze 17 lůžek, ač jich sklárna před válkou měla více jak šedesát. Po-

stavit seník nám nepovolili, neboť by to byla nová stavba. Avšak novostavbu čistírny odpadních vod jsme museli vybudovat nejen pro sebe, ale i pro pět dalších objektů v centru osady, které se na ni měly v budoucnu napojit! Tak vzpomíná pan Vondráček s tím, že za největší překážku k dosažení cíle považuje boj se vševědoucí byrokracií a nikoliv praktické těžkosti, kte-

Skotský náhorní skot z chovu Vondráčkových. Obnovená Nová sklárna s přistavěným penzionem Sklárna – Tažirna. (19. 6. 2016; 16. 9. 2015, foto R. Karpaš)